

СИЛЛАБУС
2023-2024 оку жылшының көктемгі семестрі
«7М05112 - Геоботаника» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысы (МОЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОМӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабактар (СС)	Зерт. сабактар (ЗС)		
«SBRIRP 5302 - Биоалуантүрлілікті сақтау және осімдіктер жабынын тиімді пайдалану»	5	3	3	-	6	6

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабактарының түрлері	Корытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Оффлайн	Кәсіби / теориялық	Ақпараттық, визуалды дәріс	Ситуациялық міндеттерді шешу	Жазбаша IS Univer платформасында
Дәріскер	Чилдибаева Асель Жумаголовна, PhD-доктор, биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасының ага оқытушысы			
e-mail:	Asel.Childibaeva@kaznu.kz			
Телефоны:	8-727-377-34-34 (12-21)			

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

Пәннің мақсаты магистранттарды биологиялық алуантүрлілік компоненттерін сақтау және тиімді пайдалану бойынша негізгі мәселелермен, табигатты пайдалану стратегиясының зерттемелерімен және Биологиялық алуантүрлілік сақтаудың құқықтық негізімен, биоалуантүрлілікке келтірілетін залалды есепке ала отырып, биоресурстарды алу бойынша бақылау әдістерімен; жалпы ғаламдық биологиялық алуантүрлілік сақтау стратегиясына Қазақстанның қосатын үлесімен таныстыру.	<p style="text-align: center;">Оқытудан күтілетін итäижелер (ОН)*</p> <p>1. Қазақстан флорасының өсімдіктер жабыны және ормандары туралы түсінік қалыптастырады.</p> <p>2. Қазақстан далалары, шөлдері және биік тау белдеулерінің өсімдіктер жабынының ерекшеліктері туралы түсінік қалыптастырады.</p> <p>3. Фитоценоздың динамикасы туралы жалпы түсінік қалыптастырады.</p> <p>4. Фитоценоздар географиясы туралы жалпы түсінік қалыптастырады.</p> <p>5. Қазақстан флорасын және өсімдіктер жабының қорғау, сақтау стратегиясын іске асыру шараларын менгереді.</p>	<p style="text-align: center;">ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)</p> <p>1.1 Қазақстан далаларының және ормандарының өсімдіктер жамылғысын талдау.</p> <p>1.2 Құмды массивтердің өсімдіктер жабынының трансформациялануын түсіндіру.</p> <p>2.1 Дала белдеуінің өсімдіктер жабынының ерекшеліктерін талдау;</p> <p>2.2 Шөлді өсімдіктер жабынының ерекшеліктерін түсіндіру;</p> <p>2.3 Өсімдіктер жабындарын картага түсіру</p> <p>3.1 Қарапайым алмасулардың топталуын жіктеу;</p> <p>3.2 Фитоценоздардың эволюциясын талдау.</p> <p>4.1 Өсімдіктер ареалының мәні және фитоценоздар флорасының географиялық элементтерін талдау.</p> <p>5.1 Қазақстан флорасындағы пайдалы өсімдіктер жабының зерттеу;</p> <p>5.2 Өсімдіктер ассоциациясы туралы түсіндіру.</p>
Пререквизиттер		

Ботаника, Өсімдіктер мен жануарлар биоалуантүрлілігі, Өсімдіктер экологиясы,

Постреквизиттер	Геоботаниканың өзекті мәселелері
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет: негізгі, қосымша.</p> <ol style="list-style-type: none"> Изучение биологического разнообразия Казахстана на современном этапе / Материалы международной научной Конференции посв. Юбилейном датам выдающихся ученых – ботаников Казахстана. Алматы, 6-7 июня, 2013. Олонова М.В., Чжант Д., Бекет У. Вестник Томского гос. Университета Биология 2013 № 1 (21) С.59-73. Глазунов В.А. Охрана растительного мира XIII съезд русского ботан.общества (16-22 сентября, 2013 г., С.12-13). Л.А.Димсева, Г.М.Кудабаева, П.В.Веселова Охрана растительного мира XIII съезд рус.ботан.общ. (16-22 сентября, 2013 г., С.17-18). Мухитдинов Н.М. Геоботаника. Алматы., 2011. 384 б. Камелин Р.Б. Актуальные проблемы геоботаники III Всероссийская школа конференция Научный центр РАН Петрозаводск., 2007., С.8-22. Розенберг Г.С. Актуальные проблемы геоботаники III Всероссийская школа- конференция Научный центр РАН Петрозаводск., 2007., С.72-118. <p>Интернет-ресурстар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. http://www.Biodiversity.ru/programs.Steppe/bulletin/step. 3. https://fb.ru/article/165711/ohrana-rasteniy-nekotoryie-aspektyi-i-faktyi

Пәннің академиялық саясаты	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады.</p> <p>Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.</p> <p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде үйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабактар, зертханалық сабактар тақырыбында, силабустарда көрініс табатын және оқу сабактары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.</p> <p>Сабакқа қатысуы. Эр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына экеледі.</p> <p>Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабактар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сынны ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сактау негізгі саясаттардан басқа «<u>Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері</u>», «<u>Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары</u>», «<u>Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі</u>» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.</p> <p>Інклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нақылдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық деңсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тараپынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан колдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының колдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрсelerден ғөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын қүштейтеді.</p> <p>Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail Asel.Childibaeva@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады.</p> <p>МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сакталуы керек.</p> <p>Назар салының! Эр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына экеледі.</p>
-----------------------------------	--

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әрпіткі бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.
A	4,0	95-100	Өте жақсы	Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуға көмектесуге, оқытушының білім беру процесін үақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабактар (пікірталастар, викториналар, жарыссыздар, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядагы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.
A-	3,67	90-94		Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді менгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.
B	3,0	80-84	Қанағаттанарлық	Формативті және жиынтық бағалау
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік
C+	2,33	70-74		Практикалық сабактарда жұмыс істеуі
C	2,0	65-69		Өзіндік жұмысы
D+	1,33	55-59		Корытынды бақылау (емтихан)
D	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз	ЖИЫНТЫҒЫ (АБ1, АБ2)
FX	0,5	25-49		Корытынды бағасы АБ1 + АБ2 = $\frac{2}{2} \times 0,6 + 0,4 \times \text{ЕМТ}$
F	0	0-24		100
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.				

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Қазақстан флорасы және өсімдіктер жабыны. Қазақстан ормандарының ерекшеліктері			
1	Д 1. Тақырып. Кіріспе. Биоалуантурлілікті сақтау және өсімдіктер жабынын тиімді пайдалану. Экожүйелер ішіндегі биоценоздық қарым-қатынастар негіздері. Өсімдіктер, жануарлар және микроорганизмдер экожүйелер компоненттері ретінде. СС 1. Тақырып. Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды корғау.	2	
2	Д 2. Тақырып. Атмосфера, гидросфера және литосфера экожүйелер компоненттері ретінде. Табиғи қорлар, оларды тиімді пайдалану және корғау. СС 2. Тақырып. Субтропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды корғау.	2	10
3	ОМӨЖ 1. БӨЗ 1 орындау бойынша кеңестер. Тақырып: Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды корғау. Д 3. Тақырып. Биологиялық алуантурлілікті сақтау мәселелері. Адамның шаруашылықтағы іс-әрекеттің табиғатқа және өсімдіктер жабынына тигізетін әсері СС 3. Тақырып. Коныржай климаттық зонадағы ормандардың қоры және оларды корғау. МӨЖ 1. Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды корғау. Бақылау жұмысы, жеке жоба, жағдаяттық мәселе және т.б.	2	
4	Д 4. Тақырып. Биологиялық алуантурлілікті сақтауды зерттеу бойынша мониторингтік зерттеулер жүргізу принциптері. Орман планетаның басты өсімдік қоры ретінде, ормандарды корғау, тиімді пайдалану және қалпына келтіру шаралары, ормандардың	2	

	өнімділігін арттыру. ҚР-ның дендрофлорасы мен орман қорлары. Ормандардың шаруашылық топтары, және оларды пайдалану.		
	СС 4. Тақырып. ҚР-ның дендрофлорасы мен орман қорлары. Ормандардың шаруашылық топтары, және оларды пайдалану.	2	10
5	Д 5. Тақырып. Биологиялық алуантүрлілікті үйлесімді пайдаланудың Ұлттық стратегиясы нақты фитоценоздарды тиімді пайдалану. Солтүстік шалғынды және онтүстік астық тұқымдасты жартылай зоналардың өсімдіктерімен танысу.	2	
	СС 5. Тақырып. Далалық биоценоздардың ерекшеліктері. Далалы аймақтың өсімдіктер ресурстарын қорғау.	2	10
6	Д 6. Тақырып. Шөлдік аймақтың өсімдік ресурстарын қорғау. Шөлейттенуге қарсы күрес бағдарламалары.	2	
	СС 6. Тақырып. Құмды шөлдің өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	10
	ОМӘЖ 2. БӨЗ 2 орында бойынша кеңестер. Тақырып: Қазақстанда жайылымдарды пайдалану. Жазбаша және жеке орындау.		
7	Д 7. Тақырып. Жайылымдар өндіруші экожүйелер ретінде шөл зонасының жайылымдарын тиімді пайдалану.	2	
	СС 7. Тақырып. Саз топыракты, гипсті және сор топыракты шөлдердің өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	10
	МӘЖ 2. Коллоквиум (бакылау жұмысы). Тақырып: Қазақстанда жайылымдарды пайдалану.		15
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Тақырып. Эртурлі климаттық белдеулердегі таулардың өсімдіктер жабыны.	2	
	СС 8. Тақырып. Өзен аңгарларының өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	6
	ОМӘЖ 3. БӨЗ 3 орында бойынша кеңестер. Тақырып: Қазақстанның эндемдік және реликтік өсімдіктері		
9	Д 9. Тақырып. Қазақстанның эндемдік және реликті өсімдіктері.	2	
	СС 9. Тақырып. Таудың өсімдіктерінің биіктік белдеулеріне байланысты типологиясы.	2	7
	МӘЖ 3. Тақырып: Қазақстанның эндемдік және реликті өсімдіктері.		15
10	Д 10. Тақырып. Қазақстанның сирек кездесетін және жойылуға жақын, Қызыл кітапқа енген өсімдік түрлери.	2	
	СС 10. Тақырып. Ақсу-жабагалы корығының өсімдіктерімен танысу.	2	7
	ОМӘЖ 4. БӨЗ 4 орында бойынша кеңестер. Тақырып: Ақсу жабагылы, Барсакелмес, Устірт корықтары.		
11	Д 11. Тақырып. Қазақстан корықтары мен ұлттық парктері.	2	
	СС 11. Тақырып. Ақсу жабагылы, Барсакелмес, Устірт корықтарының өсімдіктер жамылғысы.	2	7
12	Д 12. Тақырып. Алматы корығының өсімдіктерімен танысу.	2	
	СС 12. Тақырып. Барсакелмес, Устірт корықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	7
	МӘЖ 4. Коллоквиум (бакылау жұмысы). Тақырып: Ақсу жабагылы, Барсакелмес, Устірт корықтары.		15
13	Д 13. Тақырып. Наурызым, Қорғалжын, Бурабай корықтары.	2	
	СС 13. Тақырып. Наурызым және Көкшетау корықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	7
	ОМӘЖ 5. БӨЗ 5 орында бойынша кеңестер.		
14	Д 14. Тақырып. Алматы және Марқакөл корықтары.	2	
	СС 14. Тақырып. Марқакөл корықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	7
	МӘЖ 5. Өсімдіктерді коргаудың зандаламың негіздері.		15
15	Д 15. Тақырып. Өсімдіктерді коргаудың зандаламың негіздері.	2	
	СС 15. Тақырып. Қорғалжын корығының өсімдіктерімен танысу.	2	7
Аралық бақылау 2			100
Корытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Биология және биотехнология факультетінің
деканы: б.ғ.д., профессор

М.С. Курманбаева

Биоалуантүрлік және биоресурстар
кафедрасының менгерушісі

Г.Б. Кегенова

Дәріскер: PhD., аға оқытушы

А.Ж. Чилдибаева